

SAMMEN FOR KIRKEN I OSLO

Mandat og reglement for kirkelig fellesråd, arbeidsutvalg og valgkomite i Oslo

Forslag fra et utvalg oppnevnt av KfiO juni 2024, avgitt til fellesrådets møte 5. juni 2025, med noen få justeringer etter møte mellom utvalget og fellesrådets leder og nestleder 21. august 2025.

Utvalgets mandat og sammensetning

Mandatet ble gitt i fellesrådets møte 6. juni 2024 i sak F 31/24.

Mandat: Med utgangspunkt i «Kirkeordning for den norske kirke» og hensyntatt Oslos spesielle situasjon med henblikk på størrelse og antall sokn skal utvalget:

- Gi en beskrivelse av eksisterende struktur med henblikk på organer og arbeidsdeling organene imellom.
- Foreslå framtidig struktur, arbeids- og ansvarsfordeling.
- Foreslå formål, sammensetning av og navn på organer utenom Fellesrådet.
- Foreslå forenklinger og forbedringer i reglementer og regelverk.
- Fremme forslag til endringer og forbedringer på andre områder utvalget finner hensiktsmessig med tanke på en bedring av KfiOs virkemåte.

Arbeidsgruppa gjennomfører sitt arbeid og leverer sine anbefalinger til administrasjonen innen utløpet av 2024. Sak om forslag til endringer forelegges fellesrådet prio 2025, etter forutgående behandling i Hovedkomité og administrasjonsutvalg.

Det oppnevnes en arbeidsgruppe for gjennomgang av mandater og reglementer for Kirkelig fellesråd i Oslo bestående av følgende medlemmer:

- Karen Marie Engeseth
- Frank Grimstad
- Gerd Liv Valla
- Lars Eivind Hegstad Lervåg
- Assisterende kirkeverge Ann-Magrit Austenå (sekr)

I møte 10. september 2024 vedtok Hovedkomiteen etter forslag fra arbeidsgruppen at navnet skulle endres fra arbeidsgruppe til utvalg. Dette på grunn av et mer omfattende mandat enn først foreslått og med en lengre arbeidsperiode. Utvalget ble supplert med Harald Askeland som femte medlem i utvalgsarbeidet.

Utvalget har hatt ni møter i perioden august 2024 – mai 2025.

Innhold

1. Sammen drag: Utvalgets hovedpunkter og forslag	3
2. Eksisterende struktur: Organer og arbeidsdeling organene imellom	5
2.1. Kirkedemokrati: fellesrådets ansvar og myndighet.....	5
2.2. Ansvars- og myndighetsdeling mellom valgte råd i gjeldende kirkeordning	7
2.3. Utfordringer for Oslo	9
2.4. Kirkemøtets åpning for å finne hensiktsmessige organisasjonsformer lokalt ...	9
3. Forslag til framtidig struktur, arbeids- og ansvarsfordeling	9
3.1. Formål, oppgave og rolle for fellesrådet	10
3.2. Forslag til mandat og regelverk for Kirkelig fellesråd i Oslo (nytt kapittel II i <i>Mandater og reglementer for KfiO</i>).....	10
3.3. Avvikling av dagens Hovedkomite og etablering av et arbeidsutvalg i tråd med kirkeordningens bestemmelser	14
3.4. Forslag til mandat og reglement for arbeidsutvalget (nytt kapittel IV i <i>Mandater og reglementer for KfiO</i>)	16
4. Forslag til formål, sammensetning av og navn på organer utenom Fellesrådet.....	19
4.1. Valgkomiteen	19
4.2. Reglement for valgkomiteens arbeid (nytt kapittel VI i <i>Mandater og reglementer for Kirkeli fellesråd i Oslo</i>)	19
4.3. Kontrollkomiteen og Administrasjonsutvalget	21
5. Forslag til forenklinger og forbedringer i reglementer og regelverk.....	21
5.1. Forslag til forretningsorden for Kirkelig fellesråd i Oslo (nytt kapittel III i <i>Mandater og reglementer for KfiO</i>).....	21
6. Forslag til endringer og forbedringer på andre områder utvalget finner hensiktsmessig med tanke på en bedring av KfiOs virkemåte	22
6.1. Utvikling av fellesrådets arbeidsform	23
6.2. Fellesrådets strategiske rolle i byutvikling	25
6.3. Visjon og overordnet strategisk dokument	26

1. Sammendrag: Utvalgets hovedpunkter og forslag

Utvalget har disponert sitt arbeid ut fra mandatet og har definert formålet med arbeidet slik:

- Styrke demokrati, engasjement og deltakelse i beslutningsprosesser innenfor fellesrådets ansvarsområde.
- Bidra til en tydelig og forståelig organisasjon med klare roller og maksimal åpenhet
- Forenkle regelverk og forretningsorden for KfiO

For utvalget er det viktig at det framgår tydelig av rolle- og ansvarsbeskrivelser at det er fellesrådet som samlet kollegium som fatter beslutninger i strategiske- og forvaltningsmessige saker på vegne av – og til felles beste for menighetene i Oslo. Utvalget foreslår derfor å tydeliggjøre formål, ansvar og roller for fellesrådet.

Dagens hovedkomite foreslås avviklet til fordel for et arbeidsutvalg. Det foreslåtte arbeidsutvalget vil ha en sammensetning mye lik dagens Hovedkomite, men uten to egne «bygg»-representanter.

Det som i dag omtales som arbeidsutvalg i KfiO er en ikke-institusjonalisert praksis hvor fellesrådets leder og nestleder sammen med kirkevergen møtes for å gjennomgå hvilke saker som skal fremmes i kommende møter for hhv hovedkomite og fellesråd. Utvalget har valgt å ikke foreslå noen føringer for hvordan fellesrådets leder og nestleder velger å organisere den nødvendige, løpende kontakt og praktiske avklaringer med kirkevergen.

Utvalget mener endringen vil gjøre organiseringen av demokratisk styring og ledelse av Kirkelig fellesråd i Oslo mer i tråd med kirkeordningen, som omtaler arbeidsutvalg, men ikke hovedkomite.

For å tydeliggjøre fellesrådets mandat som kirkepolitisk fellesorgan, sammenfatter utvalget de ansvarsområdene fellesrådet har i en formålsformulering:

Kirkelig fellesråd i Oslo skal bistå menighetsrådene i deres arbeid for å vekke og nære det kristelige liv i soknene, fremme samarbeid mellom de enkelte menighetsråd og mellom menigheter og bydeler, utarbeide felles overordnede mål og planer, samt være bindeledd til kommunen og øvrige organer i kirken.

Fellesrådets medlemmer har en dobbelt rolle. Den enkelte er ombud, det vil si representanter for egen menighet og de kirkemedlemmer som tilhører eget sogn. Sammen utgjør fellesrådets medlemmer et kollegialt organ med felles ansvar for beslutninger og prioriteringer i forvaltningen av fellesrådets samlede ressurser; økonomi, bygninger og ansatte medarbeidere. Gjennom best mulig forvaltning og prioritering av felles ressurser bidrar fellesrådet til menighetenes mulighet til å realisere sitt oppdrag.

Utvalgets mål er økt engasjement og mulighet for aktiv deltakelse i fellesrådet som politisk organ for menighetenes representanter. I dette ligger både en mulig utvidelse av type saker som behandles i fellesrådet og utprøving av alternative arbeidsformer og bruk av fellesrådets møtetid. Utvalget foreslår ikke et økt antall møter for fellesrådets medlemmer, eller fremmer en forventning om at alle menighetsråd må engasjeres i alle fellesrådets saker.

Utvalgets forslag innebærer en mulig utprøving av nye arbeidsformer i fellesrådet. Ett forslag er om noe av fellesrådets oppsatte møtetid kan organiseres slik at FR-representantene samles prostivis. I mindre fora får flere mulighet til aktiv deltakelse i gjensidig utveksling av informasjon og erfaringer i samarbeid og dialog innen prostiet eller innen den enkelte bydel, eller i en form for førsterunde eller «summing» prostivis før saker eller temaer behandles i samlet fellesråd.

Utvalget ønsker å fremme en arbeidsform som gjør fellesrådet til en mer involverende og inkluderende arena for informasjonsutveksling, strategiske diskusjoner og samarbeid menighetene imellom. Ulike interesser og synspunkter skal fremmes og gis plass i rådets drøfting, før rådet fatter sine beslutninger. Økt vektlegging av prostivis forankring og samarbeid både mellom menigheter og mellom menigheter og bydeler vil bidra til et styrket grunnlag for felles prioriteringer til beste for menighetene i Oslo.

Utvalget mener fellesrådet kan og bør spille en mer aktiv koordinerende og tilretteleggende rolle for samarbeid og informasjonsutveksling mellom menigheter og i kontakt og samarbeid mellom menigheter og bydeler. Dette er særlig viktig inn i det pågående arbeidet med endringer i bydelsstruktur og organisering av kommunal tjenesteyting til Oslos befolkning. Endringer som vil påvirke menighetenes bo- og oppvekstmiljøer, samt omsorgstjenester til enkeltpersoner og grupper i byen. Økt vektlegging av samarbeid og informasjonsutveksling på tvers av menighetsgrenser vil videre styrke fellesrådets medlemmer i nødvendige felles prioriteringer og i rådets kirkepolitiske drøftelser.

Utvalget fremmer konkrete forslag til arbeidsformer som understreker leder og nestleders ansvar for å tydeliggjøre eventuelle politiske sider og mulige konsekvenser av saker og vedtaksforslag.

Utvalget ønsker å legge til rette for prostivise utvekslinger mellom menighetenes representanter, både som del av fellesrådets arbeidsform og gjennom møter mellom menighetsråd i de enkelte prostier.

Utvalget ønsker lav terskel for involverende bruk av arbeidsgrupper og utvalg som del av fellesrådets arbeidsform. Arbeidsgrupper og utvalg kan forberede saker som gjelder organisering av fellesrådets arbeid, policyspørsmål eller spørsmål av verdimessig eller kirkepolitisk karakter. Utvalgets eller arbeidsgruppens saksfremlegg kan presenteres for fellesrådet av en saksordfører, på grunnlag av et selvstendig arbeid, eller på grunnlag av og i samspill med administrasjonens saksforberedelse.

Utvalgets forslag til endringer vil kunne få ulik ikrafttredelse. Forslag som gjelder endringer i fellesrådets arbeidsform og forretningsorden kan tre i kraft kort etter vedtak i fellesrådet, mens andre endringer i regelverk og mandat først vil kunne tre i kraft på seinere tidspunkt.

Konkret foreslår utvalget følgende endringer:

- a. En oppdatert beskrivelse av fellesrådets mandat, rolle, ansvar og arbeidsform, herunder en nærmere beskrivelse av rollen som fellesrådets valgte leder. Foreslås som nytt kapittel II i *Mandater og reglementer for KfiO*, beskrevet under kapittel 3.
- b. En forenklet og forkortet forretningsorden for fellesrådet. Foreslås som nytt kapittel III i *Mandater og reglementer for KfiO*, beskrevet under kapittel 5.

- c. Avvikling av dagens hovedkomite, til beste for etablering av et arbeidsutvalg i tråd med kirkeordningen. Arbeidsutvalget vil ha to hovedoppgaver: Saksforberedelse for fellesrådet i alle typer saker og å følge opp saker på vegne av fellesrådet. Arbeidsutvalgets formål, mandat, roller og sammensetning og roller foreslås som nytt kapittel IV i *Mandater og reglementer for KfiO*, beskrevet under kapittel 3.
- d. En oppdatert beskrivelse av valgkomiteens ansvar og rolle. Foreslås som nytt kapittel VI i *Mandater og reglementer for KfiO*, beskrevet under kapittel 4. Her foreslås videre at det som informasjon til menighetsrådene må utarbeides et Oslo-supplement til den nasjonale *Håndbok for menighetsråd og fellesråd*. Her beskrives fellesrådets sammensetning, roller og ansvar, samt tilhørende komiteer og utvalg i Oslo. Dette for å gi menighetsrådene et bedre utgangspunkt for å velge sine representanter til fellesrådet og foreslå kandidater til andre verv.
- e. Utvalget foreslår arbeidsformer for fellesrådet som vil bidra til å fremme samarbeid mellom menigheter, innen prostiene og mellom menigheter og bydeler i Oslo. Drøfting av hvordan fellesrådet kan bidra til viktig kontakt- og koordineringsarbeid, samt styrke rådet som et kirkepolitisk organ i Oslo, presenteres under kapittel 6.

2. Eksisterende struktur: Organer og arbeidsdeling organene imellom

2.1. Kirkedemokrati: fellesrådets ansvar og myndighet

Demokratiutvalget, nedsatt av Kirkerådet, leverte i 2021 sin innstilling som senere er blitt fulgt opp av Kirkemøtet i 2024 og 2025, som definerte folkevalgte som en demokratisk, kirkelig styringstjeneste (KM 2023/24).

Kirkemøtet behandlet 28. april 2025 sak KR 26/25 Regulering av styringstjenesten i Den norske kirke i kirkeordningen mm.

Kirkemøtet fastslo i vedtaket en stadfesting av den demokratiske styringen av Den norske kirke, og at de som har kirkelige verv, utgjør styringstjenesten i kirken. Kirkelig styring gjennom valgte råd skjer i et samvirke mellom valgte representanter for kirkens medlemmer og tjenesten med Ord og sakrament.

Kirkemøtet vedtok videre en formalisering av prestenes forpliktelse på menighetsrådets planer og prioriteringer, nedfelt i prestenes tjenesteordning.

Vedtakene innebærer ikke større realitetsendringer, men klargjør gjeldende regelverk ansvar.

I kirkeordning for Den norske kirke ble følgende endring vedtatt:

Ny § 36 a under Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser skal lyde:

§ 36 a. Kirkens styringstjeneste

Den norske kirke styres av demokratiske organer på alle nivå i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for

tjenesten med Ord og sakrament. De som er medlemmer av styringsorganer i Den norske kirke, utgjør kirkens styringstjeneste.

II

I tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester ble følgende endringer vedtatt:

§ 2 første og nytt andre ledd skal lyde:

§ 2. Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å

a) holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger,

b) utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring,

c) utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke og

d) utføre forkynnerarbeid og annet menighetsbyggende arbeid.

Presten er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter innenfor rammen av de gjøremålene som er nevnt i første ledd.

§ 10 andre ledd skal lyde:

Soknepresten leder prestatjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetens øvrige virksomhet. I forvaltningen av Ord og sakrament utøver alle menighetsprester et pastoralt lederansvar og bidrar til strategisk og åndelig ledelse i og av menigheten.

Å være valgt til tjeneste i et kirkelig rådsorgan innebærer en ombudsrolle som representant for medlemmer i Den norske kirke på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå. Som rådsmedlem inngår det enkelte medlem i et kollegialt styringsorgan som sammen er ansvarlige for de felles beslutninger rådet fatter.

Fellesrådet har som mandat å være et felles ressursorgan for soknene i en eller flere kommuner. Gjennom best mulig forvaltning av felles ressurser; økonomi, bygninger og ansatte, felles overordnede mål og planer, samt stimulering og tilrettelegging for samarbeid mellom menighetene, skal fellesrådet bistå menighetene i deres lokale oppdrag. Fellesrådet fremmer et samordnet og prioritert budsjettforslag overfor kommunen og forvalte de ressurser som kommunen yter i tilskudd til kirkelig virksomhet, samt drift og vedlikehold av kirkebyggene i soknene i kommunen.

For å fremme bedre sammenheng og samordning har Kirkerådet tatt initiativ til regionale samråd for bedre dialog mellom bispedømmerådene og soknets organer i det enkelte bispedømme. Dialog mellom Kirkerådet og et eget nettverk for fellesrådsledere har samme formål på nasjonalt nivå.

Det kirkelige demokrati har behov for folkevalgte ledere som kan utvikle og ivareta kirkepolitisk lederskap. Kirken styres av valgte demokratiske organer på alle nivå. Rådenes styringsmandat utøves i et samvirke mellom valgte medlemmer fra menighetene og enten prest, prost eller biskop som fast medlem i rådet. Som medlem i rådet og del av den kirkelige styringstjeneste, har den geistlige representanten (prest

eller prost) ikke noen selvstendig styringsrolle utenfor rådet. Unntaket er det tilsynsansvar som tilligger biskopen.

Rådene har ansvar for å planlegge virksomheten gjennom målformuleringer, ressurs-fordeling og budsjettansvar, samt arbeidsgiveransvar for tilsatte medarbeidere i den virksomhet som rådsorganet har ansvar for. Soknets ansvar for virksomhet, bygg og anlegg samt tilsatte, forvaltes av kirkelig fellesråd som organ for soknet.

Ansvar og arbeid i representative, demokratiske organer krever ledelse, både i selve arbeidet og i hvordan rådets vedtak og planer settes ut i livet. Demokratiske organer er avhengig av administrativ kapasitet for å understøtte og realisere arbeidet. Daglig leder representerer rådet i det daglige, og har et særlig ansvar for:

- Å sørge for at saker som legges fram for fellesrådet er forsvarlig utredet
- At fellesrådets vedtak blir iverksatt
- Å sørge for at virksomheten drives i samsvar med mål og planer, lover og forskrifter, og underlagt betryggende kontroll

Særlig kan det være nødvendig å styrke den valgte lederrollen med hensyn til å lede den demokratiske prosessen, representere det folkevalgte organet, samt ivareta løpende kontakt med kirkeverge. Rådet som kollegium ivaretar kontroll med kirkevergen.

En egen kontrollkomite skal sikre at fellesrådets og dets organers vedtak blir gjennomført og at organene utøver sine oppgaver og sitt ansvar i tråd med sine mandater, slik at det ikke fattes vedtak ut over definerte myndighetsområder

2.2. Ansvars- og myndighetsdeling mellom valgte råd i gjeldende kirkeordning

Rammer og mandat for menighetsråd og kirkelig fellesråd er gitt i *Lov om tros- og livssynssamfunn*, kapittel 3 om Den norske kirke og i *Kirkeordning for Den norske kirke*, som er vedtatt av Kirkemøtet og trådte i kraft per 1. januar 2022.

I kap. 3 *Soknets organer* gjennomgås oppgavene for menighetsråd og kirkelig fellesråd.

Ifølge kirkeordningen skal det være et menighetsråd i hvert sokn. I kommuner med flere sokn, som Oslo er det største eksempelet på, skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ.

Menighetens oppgaver beskrives i § 12, med hovedvekt på rådets «*oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis trosopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet*»

Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides i soknet. Og menighetsrådet avgjør om og til hva det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken.

Avgjørelse om oppretting av stillinger i menigheten, hvor menigheten er ansvarlig arbeidsgiver, skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

Kirkeordningens beskriver kirkelig fellesråds oppgaver i § 17:

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a. bygging, drift og vedlikehold av kirker,*
- b. anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,*
- c. opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,*
- d. anskaffelse og drift av kirkekontor,*
- e. administrativ hjelp for prosten når kirkens virksomhet nasjonalt yter tilskudd til det,*
- f. anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.*

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig

fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet.

Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 41 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd

Fellesrådets sammensetning er gitt i kirkeordningen § 15:

Kirkelig fellesråd består av:

- a. To menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd og*
- b. En prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn prest etter bokstav a*

I tillegg kan kommunen oppnevne en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

2.3. Utfordringer for Oslo

På grunn av Oslos størrelse, med et fellesråd med 41 medlemmer og fem prostier, er det krevende å finne gode arbeidsformer for fellesrådet. På grunn av Oslos særlige utfordringer har fellesrådets struktur og organisering vært under debatt og utvikling over en lengre periode. I årene 2019 – 2022 behandlet fellesrådet i flere omganger forslag til endringer i mandater og reglement for bedre å kunne håndtere de særlige utfordringene i Oslo.

I februar 2020, sak F 03/20 ble et samlet dokument godkjent; *Mandater og reglementer for Kirkelig fellesråd i Oslo*. I april 2022 vedtok fellesrådet forslag til revidert personalreglement (sak F 13/22) og revidert reglement for administrasjonsutvalget (sak F 14/22). Siste endringer i kontrollkomiteens mandat ble gjort i fellesrådet i oktober 2023.

2.4. Kirkemøtets åpning for å finne hensiktsmessige organisasjonsformer lokalt

Kirken i Oslo er den nest største virksomheten i Den norske kirke, etter rettssubjektet Den norske kirke, med sine 39 menigheter og 64 kirkebygg; 57 kirker og 7 kapeller. Utvalget er opptatt av at vi lager et regelverk som er hensiktsmessig for vår aktivitet.

I kirkeordningen kapittel 3 § 8 er det tatt inn en egen hjemmel for Kirkemøtet til å tilpasse organisasjonsformer for soknets organer og deres oppgavefordeling:

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknenes organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning.

Utvalget anser at denne bestemmelsen gir stor grad av frihet til å finne en hensiktsmessig organisering i Oslo og kan ikke se at våre forslag krever en godkjenning av Kirkerådet.

3. Forslag til framtidig struktur, arbeids- og ansvarsfordeling

For fellesrådet ble det i 2020 vedtatt et delegasjonsreglement og et eget fellesrådsreglement, som mest av alt er en svært detaljert forretningsorden for fellesrådets møter. Det foreligger imidlertid ikke en mer overordnet beskrivelse av formål, ansvar og roller for Kirkelig fellesråd i Oslo, eller av fellesrådet som kirkepolitisk organ.

Utvalget foreslår en tydeliggjøring av fellesrådets formål, ansvar og rolle, samt beskrive mulige arbeidsformer for økt demokratisk deltakelse og engasjement i fellesrådets saksbehandling og beslutningsprosesser. Dette beskrives i forslag til mandat og regelverk for fellesrådet i nytt kapittel II i *Mandater og reglementer for KfiO*.

Videre ønsker utvalget å forenkle den detaljerte forretningsorden for fellesrådet. Se forslag til oppdatert forretningsorden som nytt kapittel III i *Mandater og reglementer for KfiO*. Nærmere beskrevet under kapittel 5: Forslag til forenklinger og forbedringer i reglement og regelverk.

3.1. Formål, oppgave og rolle for fellesrådet

Som nevnt under kapittel 2 har Kirkemøtet de siste årene arbeidet mye med det kirkelige demokrati og definert det som en kirkelig styringstjeneste. Kirkemøtet peker på at kirkelig fellesråd er det viktigste ressursorganet for soknene og at det derfor bør være god kvalitet og involvering i de prosesser som leder fram til vedtak i fellesrådet.

I *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet*, fastsatt av Kirkemøtet i april 2024, framgår det i §11 at det er en oppgave for fellesrådet å innkalle alle menighetsråd en gang i året for å drøfte saker av felles interesse.

Utvalget ser dette som særlig utfordrende i en så stor organisasjon som Den norske kirke i Oslo. En samling av alle menighetsrådsmedlemmer vil omfatte til sammen opp mot 300 mennesker. Utvalget mener det like fullt er viktig med felles møter for å drøfte strategi, prioriteringer og koordinering i kirkepolitiske eller ressursmessige saker som gjelder alle menigheter i Oslo. Gitt Oslos størrelse og antall prostier ser utvalget prostiet som en mer egnet arena for menighetsrådenes drøfting av saker av felles interesse.

Utvalget ser det som viktig at oppdraget om å legge til rette for drøfting av saker av felles interesse for alle menigheter i Oslo bør inn i fellesrådets mandat. Dette for å kunne løfte og forankre aktuelle kirkepolitiske utfordringer i fellesarenaer som fellesrådet har mandat til å initiere, og for å skape eierskap til de prioriteringer fellesrådet har mandat til å fatte vedtak.

Når det gjelder sammensetning av fellesrådet og betydningen av god kontakt mellom fellesråd og bispedømmeråd, ser utvalget det som hensiktsmessig at det er domprosten som ivaretar rollen som prost oppnevnt av biskopen.

Utvalgets forslag til omtale av leders og kirkeverges rolle handler om å styrke den politiske rolle for fellesrådet. Det handler ikke om å redusere kirkeverges handlingsrom. Rollefordelingen vil kunne endres både gjennom lederskifte og kirkevergeskifte. Det er derfor viktig at det ved slike skifter skjer en forventningsavklaring mellom de to roller. Utvalget vil også understreke at det i en rekke eksterne møter er viktig at både politisk leder og administrativ leder møter i fellesskap.

3.2. Forslag til mandat og regelverk for Kirkelig fellesråd i Oslo (nytt kapittel II i *Mandater og reglementer for KfiO*)

Forslaget er utarbeidet på grunnlag av og dagens kapittel II Reglement for Kirkelig fellesråd i Oslo

§ 1 Formål

Kirkelig fellesråds i Oslo er Oslomenighetenes demokratiske fellesorgan med formål:

Å bistå menighetsrådene i deres arbeid for å vekke og nære det kristelige liv i soknene, fremme samarbeid mellom de enkelte menighetsråd og mellom menigheter og bydeler, utarbeide felles overordnede mål og planer, samt være bindeledd til kommunen og øvrige organer i kirken.

Dette gjøres ved å:

- *ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen*

- *bistå menighetene i kontakt og samarbeid med bydelene*
- *løfte og drøfte aktuelle kirkepolitiske temaer for at kirken i Oslo best mulig skal kunne møte byens utfordringer*
- *ivareta administrative og økonomiske interesser på vegne av soknene*
- *ivareta, klimasikre og tilgjengeliggjøre kirkebygg for inkluderende lokalkirkelig aktivitet.*
- *utøve en aktiv arbeidsgiverpolitikk*

§ 2 Ansvar

Kirkelig fellesråds ansvar:

- *Ivareta og utvikle den politiske dialogen med kommunen sentralt og med bydelene til beste for soknene*
- *Bygging, drift og vedlikehold av kirker*
- *Arbeidsgiveransvar for alle som lønnes over fellesrådets budsjett*
- *God økonomiforvaltning og ivaretagelse av økonomiske oppgaver på vegne av soknene*

§ 3 Strategiske hovedområder:

Kirkelig fellesråd utvikler og vedtar overordnede strategiske planer for:

- *Kirkelig virksomhet i kommunen*
- *Fellesrådets økonomiske politikk*
- *Arbeidsgiver/personalpolitikk for de kirkelig tilsatte i fellesrådet*
- *Forvaltning av kirkebygg og eiendommer slik at disse klimasikres og gjøres best mulig tilgjengelige for lokal kirkelig aktivitet, herunder for mennesker med funksjonsnedsettelse*

§ 4 Arbeidsform

Arbeidsformer i Fellesrådet:

- *Leder og nestleder har sammen med Kirkevergen ansvar for hvordan samlet sakskart og de enkelte sakene presenteres og forberedes for fellesrådet*
- *Leder og nestleder har viktige roller i å tydeliggjøre eventuelle politiske sider og mulige konsekvenser av saker og vedtaksforslag i sin innledende presentasjon av saker til behandling i fellesråd og arbeidsutvalg.*
- *Leder og nestleder har ansvar for at arbeidsutvalgets og fellesrådets saksbehandling og diskusjoner skjer innenfor de rammer gitt av de etiske retningslinjene som fellesrådet har vedtatt.*
- *Ad hoc arbeidsgrupper kan forberede saker av verdimessig eller kirkepolitisk karakter.*
- *Arbeidsgrupper kan nedsettes i ett fellesråd og forberede saker til et senere fellesråd.*

- Kirkevergen har et ansvar for forslag til hvem som kan foreslås som medlemmer i arbeidsgrupper, basert på en målsetting om best mulig å kunne dra veksler på både fagekspertise og engasjement blant de valgte medlemmene i rådet.
- Kirkevergen er ansvarlig for nødvendig forberedelse og bidrag til saksarbeid i arbeidsgrupper av valgte representanter
- Leder og nestleder kan gjøre en vurdering av hvorvidt en sak presenteres best ved at en saksordfører forbereder en presentasjon av de politiske sidene ved saken
- Saksordførers arbeid skjer på grunnlag av eller i samspill med administrasjonens saksforberedelse. Omfang og prosess avklares med kirkevergen.
- Fellesrådet kan i møtet arbeide med saker i mindre grupper, evt. prostivis, for å sikre bredere engasjement i – og forankring av rådets drøftelser.
- Bindende vedtak skjer i formelt satte møter

§ 5 Leders ansvar og rolle

Fellesrådets valgte leder har et overordnet ansvar for at fellesrådets møter er godt forberedt og leder rådet i dets arbeid, herunder:

- Innkalling og saksliste, samt at saker er tilstrekkelig utredet og belyst.
- Ledelse av rådets behandling av de enkelte saker, herunder at saker introduseres samt at alle relevante interesser og synspunkter får plass i rådets drøfting.
- Ansvar for at de vedtatte etiske retningslinjer er kjent og danner grunnlag for god politisk kultur i rådet
- Representasjon for fellesrådet, avklart med kirkevergen, enten selv eller gjennom andre valgte, ved offisielle anledninger og i møter/forhandlinger med kommunepolitikere og øvrige organer i kirken
- Ivaretar fellesrådets arbeidsgiveransvar for kirkeverge, samt den nødvendige kontakt med kirkevergen i saksforberedelse og oppfølging av saker.

§ 6 Reglementer og delegerte fullmakter:

Kirkelig fellesråd vedtar reglementer og delegerte fullmakter for:

- Fellesrådet
- Arbeidsutvalget
- Kirkevergen
- Administrasjonsutvalget
- Kontrollkomiteen
- Valgkomiteen
- Personalreglement

§ 7 Kontrollfunksjoner

Kirkelig fellesråd har følgende kontrollfunksjoner:

- Forsvarlig organisering og nødvendige kontrollrutiner
- Internkontroll/HMS
- Økonomistyring, rutiner/kontroll
- Avvik og varslingsrutiner
- Resultatkontroll

§ 8 Sammensetning

Kirkelig fellesråd i Oslo består av:

- Et menighetsrådsmedlem fra hver menighet, valgt av det enkelte menighetsråd*
- En prost eller prest oppnevnt av biskopen.*
- En representant valgt av kommunen*

Alle representanter skal ha personlig varamedlem.

§ 9 Møter

Fellesrådet møtes minimum fire ganger pr år. Fellesrådet vedtar i disse møtene strategiske planer og får seg forlagt rapporter om økonomi, arbeidsmiljø, eiendomstilstand og felles kirkepolitiske strategier

Innkallingen, med saksliste, skal sendes fellesrådets medlemmer og varamedlemmer senest to uker før møtet. Saksdokumentene sendes sammen med innkallingen så langt det lar seg gjøre. Saksdokumentene skal senest sendes ut en uke før møtet.

Sakslistene med saksdokumenter publiseres på fellesrådets nettsider.

I saker som fremlegges for fellesrådet til behandling, skal det ordinært foreligge et saksdokument fra kirkevergen med forslag til innstillingen fra arbeidsutvalget eller nedsatte utvalg. Arbeidsutvalget innstiller overfor Fellesrådet. Unntaket er innstillinger fra valgkomiteen. Innstillingen skal inneholde forslag til vedtak.

§ 10 Offentlighet og innsyn

Møtene i fellesrådet er åpne, men kan lukkes i saker av personsensitiv karakter eller av konkurransemessige hensyn. I saker som er unntatt offentlighet, gjelder taushet både saksbehandling og vedtak, med mindre det blir bestemt noe annet.

Spørsmål om innsyn i enkeltsaker avgjøres av kirkevergen. Klager avgjøres av arbeidsutvalget.

Saker med dokumenter som er unntatt fra offentlighet etter lov eller i medhold av lov, kan føres i en egen avdeling på sakslisten, og da bare med angivelse av sakens art. Leder avgjør i samråd med kirkevergen i det enkelte tilfelle hvilke saker dette gjelder.

§ 11 Forfall og varamedlemmer

Har et medlem forfall, innkalles vararepresentanten. Medlemmet melder fra til administrasjonen og har samtidig ansvar for at vararepresentanten fra samme sokn blir kalt inn.

§ 12 Fellesrådets medlemmer og kirkevergens administrasjon

Kirkevergen er øverste leder for fellesrådets administrasjon. Kontakt fra fellesrådets medlemmer til administrasjonen skal gå gjennom kirkevergen. Kirkevergen holder leder oppdatert om kontakt fra fellesrådets medlemmer.

Den kirkevergen utpeker, bistår fellesrådets medlemmer når det er nødvendig.

3.3. Avvikling av dagens Hovedkomite og etablering av et arbeidsutvalg i tråd med kirkeordningens bestemmelser

I kirkeordningens § 16 beskrives arbeidsutvalgets rolle og myndighet:

Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet.

For Kirkelig fellesråd i Oslo betyr dette at arbeidsutvalget er direkte underlagt fellesrådet.

I Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet heter det i § 10

Fellesrådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er lagt til rådets leder, daglig leder, arbeidsutvalg og partssammensatt utvalg.

Det finnes i dag et uformelt arbeidsutvalg bestående av fellesrådets leder og nestleder samt kirkevergen. Det finnes ikke noe reglement eller formell beskrivelse av arbeidsutvalgets ansvar, rolle eller delegerede fullmakter. Arbeidsutvalget møtes i dag i utgangspunktet kun for å forberede hvilke saker som skal behandles i hhv Hovedkomiteen og fellesrådet. Det er imidlertid også eksempler på at arbeidsutvalget har behandlet forslag til behandling av høringer og konkrete forslag til innretning og innhold i høringssvar fra KfiO.

Mandat og valg av dagens Hovedkomite KfiO:

Hovedkomiteen har blitt utviklet over tid. Oppgaveporteføljen er også endret og utvidet. Sist ved at KfiO i 2020 nedla bygg- og vedlikeholdskomiteen og i stedet utvidet Hovedkomiteen med to medlemmer i fellesrådet med «*spesiell fokus på- og kunnskap om bygg og vedlikehold*». Saksforberedende oppgaver innen bygg og vedlikehold ble deretter integrert i Hovedkomiteens ansvarsområder. Oppgavene er i dag beskrevet slik i gjeldende mandat (vedtatt i 2020):

Hovedkomiteen er direkte underlagt fellesrådet

Hovedkomiteen gir innstilling med forslag til vedtak i saker som skal behandles i fellesrådet.

Hovedkomiteens saksområder er i det vesentlige:

- *Strategisk arbeid overfor Oslo kommune*
- *Samarbeid med bispedømmerrådet og andre organisasjoner*
- *Økonomisaker som økonomiplan og årsbudsjett, og revidert årsbudsjett*
- *Bygg- og vedlikeholdssaker*
- *Handlingsplaner for økonomi og budsjett*

- *Organisasjonsutvikling og personalpolitikk*
- *Årsregnskap og årsberetning med resultatvurdering*
- *Saker om bruk av kirkebygg som ikke tilhører et bestemt sokn – Jakobs kirke mv*

Hovedkomiteen er fellesrådets økonomiutvalg og gir innstilling med forslag til vedtak til fellesrådet om de overordnende økonomisaker

I andre økonomisaker – som for eksempel omdisponering innenfor fastsatt budsjetttramme, fatter hovedkomiteen vedtak innenfor de rammer fellesrådet setter.

Hovedkomiteen er delegert myndighet fra fellesrådet til å fatte vedtak innenfor sitt saksområde i følgende type saker innenfor de rammer fellesrådet setter:

- *Alle saker som ikke er av strategisk og overordnet art*
- *Alle saker knyttet til drift og forvaltning der kirkevergen ikke er delegert beslutningsmyndighet og som derfor krever folkevalgt vedtak (Jfr Delegeringsreglementet)*
- *Hastesaker som normalt skulle vært forelagt fellesrådet. Fellesrådet skal gis melding om saken i ettertid*

Hovedkomiteen skal få seg forelagt rapporter om fellesrådets /kirkevergens og menighetsrådenes virksomhet ved bl.a. regelmessige regnskaper, driftsberetninger og revisjonsberetninger

Hovedkomiteen skal påse at virksomheten for fellesrådet/kirkevergen er drevet økonomisk forsvarlig.

Hovedkomiteen kan opprette utvalg og arbeidsgrupper når dette er hensiktsmessig og eventuelt delegering av myndighet. Slik myndighet skal gis skriftlig. Slike utvalg kan inkludere personer som ikke er medlemmer i rådet

Utvalget mener oppgavebeskrivelsene og delegasjonsfullmakten til dagens hovedkomite er for vide og til dels uklare.

Utvalget ser det videre som nødvendig med to ekstra medlemmer i hovedutvalget med et noe uklart mandat, gitt dagens profesjonelle bygg- og eiendomsforvaltning i fellesrådet.

For utvalget er det viktig at det framgår tydelig av rolle- og ansvarsbeskrivelser at det er fellesrådet som samlet kollegium som fatter beslutninger i strategiske- og forvaltningsmessige saker på vegne av – og til felles beste for menighetene i Oslo. Utvalget foreslår derfor å avvikle dagens hovedkomite til fordel for et representativt arbeidsutvalg. En endring i dagens struktur som på dette punktet vil gjøre organiseringen av demokratisk styring og ledelse av Kirkelig fellesråd i Oslo mer i tråd med kirkeordningen.

Arbeidsutvalget vil ha to hovedoppgaver: Saksforberedelse i alle typer saker og oppfølging på vegne av fellesrådet

Utvalget foreslår følgende sammensetninger av arbeidsutvalget:

- Fellesrådets leder og nestleder
- En representant fra hvert av prostiene, med personlig vara fra eget prosti. Vara møter kun ved faste AU-medlemmers forfall.
- Prost oppnevnt av biskopen til fellesrådet, med personlig vara
- Kommunens representant til fellesrådet med personlig vara

Utvalget har også drøftet en mulig modell for arbeidsutvalget hvor AU har to representanter for hvert prosti i tillegg til prost utpekt av biskopen og kommunens representant. Dette ville gi en større representativitet i AU og en kunne lettere delegerer mer myndighet til arbeidsutvalget. Gitt vektlegging av økt involvering, engasjement og nyttiggjøring av ressursene i fellesrådet på best mulig måte, har utvalget konkludert med at dette ikke er en egnet modell. Et større og mer representativt arbeidsutvalg vil tvert imot kunne marginalisere fellesrådets øvrige medlemmer ytterligere.

3.4. Forslag til mandat og reglement for arbeidsutvalget (nytt kapittel IV i *Mandater og reglementer for KfiO*)

Forslaget bygger på kapittel III om Hovedkomiteen i KfiO og IV om møtereglement for Hovedkomiteen i dagens *Mandater og reglementer for KfiO*

§ 1 Formål

Arbeidsutvalget er fellesrådets demokratiske forberedende organ.

Arbeidsutvalget skal forberede saker under fellesrådets ansvar og bidra til bredest mulig involvering av fellesrådets medlemmer

Arbeidsutvalget har et særlig ansvar for å forankre prosessene i soknene i prostiet og bidra til involvering fram mot vedtak

Arbeidsutvalget sikrer at kun nødvendige beslutninger fattes mellom fellesrådets møter

§ 2 Organisering

Kirkeordningens § 16 beskriver arbeidsutvalgets rolle og myndighet:

«Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet.»

For Kirkelig fellesråd i Oslo betyr dette at arbeidsutvalget er direkte underlagt fellesrådet.

§ 3 Mandat

Arbeidsutvalget har to hovedoppgaver: saksforberedelse og kontroll på vegne av fellesrådet

Arbeidsutvalget gir innstilling med forslag til vedtak i alle typer saker som skal behandles i fellesrådet

§ 4 Delegerte fullmakter

Arbeidsutvalget har delegert fullmakt:

- *Til å behandle saker på oppdrag fra fellesrådet.*

- *Til å behandle saker som tidsmessig krever beslutning mellom fellesrådets møter, men hvor det ikke er praktisk mulig å sammenkalle fellesrådet. Alternative metoder for å innhente synspunkter fra fellesrådets øvrige medlemmer tilstrebes gjennomført ved e-post eller Teams-møter.*
- *Til å nedsette arbeidsgrupper for å sikre bredest mulig involvering i og belysning av de politiske sider ved en sak eller et sakskompleks som skal besluttet i fellesrådet.*
- *Til å forberede fellesrådets arbeid med organisasjonsutvikling/saker av organisatorisk art og disponering av kirkebygg som ikke tilhører et bestemt sokn.*
- *På fullmakt fra fellesrådet kan arbeidsutvalget foreta mindre endringer i personalreglementet*

§ 5 Sammensetning og valg av arbeidsutvalg

Arbeidsutvalget består av:

- *Leder og nestleder i fellesrådet, som også er leder og nestleder i arbeidsutvalget.*
- *ett medlem med varamedlem fra hvert prosti, som velges av fellesrådet*
- *Prost med personlig vararepresentant, utpekt av Biskopen*
- *Kommunens representant med personlig vararepresentant*

§ 6 Arbeidsform og ansvar

Medlemmene i arbeidsutvalget må så langt som praktisk mulig forankre saker til behandling i prostiet.

Arbeidsutvalget kan nedsette mindre utvalg for utredninger eller utarbeiding av konkrete forslag. Slike utvalg kan inkludere fagpersoner eller personer som ikke er medlemmer av andre valgte kirkelige organ.

§ 7 Møter og deltakelse

Arbeidsutvalget vedtar selv sin møteplan.

Arbeidsutvalget er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Alle avgjørelser treffes med alminnelig stemmeflertall. I tilfelle stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget. Det er stemmeplikt, unntatt ved personvalg.

Ved forfall har medlemmet selv ansvar for å informere administrasjonen og at vararepresentant blir kalt inn.

Særskilte sakkyndige kan gi opplysninger når leder eller kirkevergen innkaller dem, men har førøvrig ikke adgang til å delta i AUs forhandlinger.

§ 8 Offentlighet og innsyn

Møtene i arbeidsutvalget er åpne, men kan lukkes i saker av personsensitiv karakter eller av konkurransemessige hensyn. I saker som er unntatt offentlighet, gjelder taushet både saksbehandling og vedtak, med mindre det blir bestemt noe annet.

Spørsmål om innsyn i enkeltsaker avgjøres av kirkevergen. Klager avgjøres av arbeidsutvalget.

Saker med dokumenter som er unntatt fra offentlighet etter lov eller i medhold av lov, kan føres i en egen avdeling på sakslisten, og da bare med angivelse av sakens art. Leder avgjør i samråd med kirkevergen i det enkelte tilfelle hvilke saker dette gjelder.

§ 9 Saksbehandling

Innkalling skal sendes ut senest en uke før møtetidspunktet. Sakslisten med saksdokumenter sendes arbeidsutvalgets medlemmer og varamedlemmer. Sakslisten skal publiseres på fellesrådets nettsider.

Arbeidsutvalgets leder setter i samråd med kirkevergen opp sakslisten og forbereder møtene i utvalget. Utover de saker som slik fremmes for AU, kan hvert AU-medlem kreve en sak ført opp på sakslisten. En slik sak skal tas til behandling hvis et flertall i AU slutter seg til dette. Leder kan også bestemme at saken skal behandles.

Personer eller instanser som har rett til å få uttale seg om saker før avgjørelse treffes, skal få sakene senest samtidig med arbeidsutvalgets medlemmer.

Leder forbereder saker som gjelder arbeidsforholdene til de folkevalgte organene og forhold som gjelder kirkevergen. I enkeltsaker hvor leder er saksbehandler kan AU opprette et saksforberedende utvalg. Utvalget vil som regel bestå av leder og nestleder. Hvis det ønskes, skal kirkevergen sørge for sekretariatsbistand til et slikt utvalg.

Andre utvalg opprettet av fellesrådet eller arbeidsutvalget kan legge frem saker for AU. Har en sak vært til behandling i annet utvalg eller komité før den kommer til behandling i AU, skal utvalgets/komiteens innstilling eller vedtak følge saken.

Arbeidsutvalget kan be om ytterligere utredning fra kirkevergen dersom dette er nødvendig for å få belyst sider av saken som er vesentlig for AUs behandling.

Vedtak gjøres med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg, er leders stemme avgjørende.

Når arbeidsutvalget avgir innstilling i en sak som skal behandles i fellesrådet, oppnevner AU en saksordfører for behandlingen i fellesrådet. Saksordførers oppgave er å gjøre rede for saken i fellesrådet. Kirkevergen kan bistå saksordførerne i deres forberedelsesarbeid.

§ 10 Protokoll

Den kirkevergen bemyndiger fører protokoll fra arbeidsutvalgets møter. I protokollen føres inn tid og sted for møtet, møtende medlemmer og møtende varamedlemmer. Fratrer eller tiltrer ett eller flere medlemmer under forhandlingene, protokolleres dette slik at det fremgår hvem som har deltatt i behandlingen av hver sak.

Under hver sak protokolleres de forslagene – med endringsforslag – som er blitt fremsatt, med avstemningsresultat.

Protokollen godkjennes ved elektronisk signatur fra de AU-medlemmer som deltok i møtet. Protokoll gjennomgås av leder, nestleder og kirkeverge før utsending til elektronisk signering blant utvalgets medlemmer.

Protokollen skal forelegges fellesrådet til orientering. AUs protokoll er offentlig når den er godkjent.

§ 11 Kirkevergens plikter og rettigheter

Kirkevergen har møteplikt, tale- og forslagsrett i arbeidsutvalgets møter. Kirkevergens medarbeidere får ordet via kirkevergen.

§ 12 Arbeidsutvalget og kirkevergens administrasjon

Kirkevergen er øverste leder for fellesrådets administrasjon. Kontakt fra arbeidsutvalgets medlemmer til administrasjonen skal gå gjennom kirkevergen, med mindre noe annet er avtalt med kirkevergen. Kirkevergen holder leder oppdatert om kontakt fra arbeidsutvalgets medlemmer.

Den kirkevergen utpeker, bistår arbeidsutvalgets medlemmer når det er nødvendig.

4. Forslag til formål, sammensetning av og navn på organer utenom Fellesrådet

4.1. Valgkomiteen

Etter nåværende valgordning trer nyvalgte menighetsråd i funksjon per 1. november i valgåret. Innen utgangen av oktober skal det nyvalgte menighetsrådet holde et konstituerende møte med valg av menighetsrådets representant og vararepresentant til fellesrådet.

Det må foreligge informasjon til de nyvalgte menighetsrådene om fellesrådets arbeidsform og oppgaver i Oslo. Den nasjonale *Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd* trenger et supplement med informasjon om fellesrådets mandat, rolle og arbeidsform, samt om de tilhørende komiteer og utvalg i Oslo. En slik beskrivelse av arbeidsform og oppgaver i Kirkelig fellesråd i Oslo vil synliggjøre for menighetsrådene hvilken kompetanse fellesrådet trenger.

Informasjon til menighetsrådene i Oslo må videre beskrive de valg fellesrådet skal gjøre i sin konstituering. GDPR må ivaretas i håndteringen av den informasjon som etterspørres fra menighetsrådene om deres kandidaters kompetanse og erfaring. Utvalget anbefaler at administrasjonen utformer nødvendig informasjon til de nyvalgte menighetsrådene, samt de nødvendige rutiner for innhenting, bruk og oppbevaring av personinformasjon om menighetsrådenes kandidater. Dette for å sikre enhetlig praksis i tråd med lov og regelverk.

Kirkemøtets vedtak i 2025 og 2026 om valgordning i Den norske kirke kan medføre endringer i tidslinje. For KfiOs valgkomite vil det i tilfelle innebære behov for noen redaksjonelle endringer i reglementet.

4.2. Reglement for valgkomiteens arbeid (nytt kapittel VI i *Mandater og reglementer for Kirkeli fellesråd i Oslo*)

§ 1 Valgkomiteens mandat

Valgkomiteen i Kirkelig fellesråd i Oslo skal stå for følgende valg:

- a. Konstituering av nytt fellesråd med leder, nestleder og arbeidsutvalg for kommende valgperiode, etter at de nyvalgte menighetsrådene har valgt sine representanter til fellesrådet.*

- b. Valg til andre funksjoner under fellesrådet og eventuelle suppleringsvalg i perioden i henhold til gjeldende regelverk.

§ 2 Sammensetning og valg av valgkomiteen

Valgkomiteen velges av fellesrådet for fellesrådsperioden.

Fellesrådets medlemmer er valgbare.

Valgkomiteen skal bestå av ett medlem fra hvert prosti og en prost.

Leder velges ved særskilt valg.

Hvis et medlem av valgkomiteen stiller til valg til annet verv under fellesrådet, trer vedkommende ut av valgkomiteens arbeid.

§ 3 Valgkomiteen foreslår kandidater til følgende valg

Leder og nestleder i fellesrådet for ett år. Leder og nestleder skal komme fra hvert sitt prosti.

Arbeidsutvalg med ett medlem fra hvert prosti med personlig vara for fireårsperioden.

To (2) arbeidsgiverrepresentanter til forhandlingsutvalg og administrasjonsutvalg med vara for fireårsperioden.

Fire (4) medlemmer til kontrollkomiteen for fireårs perioden. To (2) skal være medlemmer av fellesrådet, men ikke i arbeidsutvalget og to (2) velges på fritt grunnlag.

Valgkomiteen trer sammen ved behov for suppleringsvalg i løpet av fireårsperioden.

Valgkomiteen forbereder konstituering av kommende fellesråd for den neste fireårsperioden.

Faste medlemmer av fellesrådet er valgbare til verv i fellesrådet. Unntaket er de to medlemmer av kontrollkomiteen som velges på fritt grunnlag. Varamedlemmer i fellesrådet er valgbare når de trer inn som fast medlem av fellesrådet hele den perioden valget skal skje for.

§ 4 Valgkomiteens ansvar og arbeidsform

Valgkomiteen skal orientere menighetsrådene om hvilke valg som skal gjøres med frist for å foreslå kandidater blant fellesrådets faste medlemmer. Informasjon fra valgkomiteen skal inneholde

- presentasjon av de valg som skal gjøres
- funksjonsperiode for det enkelte valg
- ønskede kvalifikasjoner og erfaringer
- Oversikt over soknenes medlemmer i fellesrådet.

Soknet må innen 1. november i valgåret melde inn, på den måte administrasjonen fastsetter, hvem som er valgt som menighetsrådets medlem og varamedlem i fellesrådet.

Det må samtidig informeres om soknets medlem i fellesrådet er kandidat til ett eller flere verv. Medfølgende informasjon om kandidatens kompetanse og erfaring vil bli delt med valgkomiteen.

Valgkomiteen skal forespørre alle foreslåtte valgbare kandidater. Valgkomiteen har anledning til å hente inn ytterligere forslag.

Valgkomiteen skal i sitt arbeid tilstrebe fordeling med henblikk på kjønn, alder og prostilthørighet.

Valgkomiteen innstiller til fellesrådet. Skriftlig innstilling skal inneholde informasjon om antall mottatte forslag, hvem som har sagt seg villig til å være kandidat til det enkelte verv og valgkomiteens innstilling. Dokumentet skal inneholde en kort presentasjon av alle kandidater som har sagt seg villig til å stille til valg.

Valgkomiteens leder står for gjennomføringen av valgene på fellesrådets møte.

4.3. Kontrollkomiteen og Administrasjonsutvalget

Mandat for kontrollkomiteen i KfiO (Kapittel V i *Mandater og reglementer for KfiO*) ble gjennomgått av fellesrådet senest i oktober 2023. Utvalget har ikke sett grunnlag for å gjennomgå dette mandatet med henblikk på materielle endringer. Men utvalget anbefaler at administrasjonen foretar en språklig og redaksjonell gjennomgang for å sikre riktige henvisninger og god sammenheng med annet lov og regelverk.

Reglement for administrasjonsutvalget (kapittel X i *Mandater og reglementer for KfiO*) ble gjennomgått av fellesrådet senest i april 2022. Utvalget har ikke sett grunnlag for å gjennomgå dette reglementet med henblikk på materielle endringer. Men utvalget anbefaler at administrasjonen foretar en språklig og redaksjonell gjennomgang for å sikre riktige henvisninger og god sammenheng med annet lov og regelverk.

5. Forslag til forenklinger og forbedringer i reglementer og regelverk.

Utvalget foreslår følgende forenklet forretningsorden for fellesrådets møter:

5.1. Forslag til forretningsorden for Kirkelig fellesråd i Oslo (nytt kapittel III i *Mandater og reglementer for KfiO*)

§ 1 Konstituering

Ved møtestart foretas opprop av medlemmene og de varamedlemmene som skal møte.

Fra det tidspunktet og til møtets slutt kan ingen av de møtende medlemmene forlate møtet uten å melde fra til møtelederen ved referenten. Medlemmer og varamedlemmer som møter etter oppropet, melder fra til møtelederen ved referenten før de tar sete.

§ 2 Saksbehandling

Saksansvarlig (kirkevergen eller annen fra administrasjonen, medlem av arbeidsutvalget eller arbeidsgruppe/utvalg) legger frem innstillingen med eventuelle dissenser til fellesrådet.

Kirkevergen skal før en sak tas opp til behandling, gjøre fellesrådet kjent med relevante dokumenter/henvendelser som er kommet etter at innstillingen er avgitt.

§ 3 Møtets saksbehandling

Forslag skal innleveres skriftlig til møtelederen, og undertegnes av forslagsstilleren. Møtelederen skal referere forslaget.

Forslag må fremsettes før strek er satt. Fellesrådet kan med alminnelig flertall tillate at nye forslag blir fremmet, men da må strek heves og senere settes på ny.

Hvis et framsatt forslag går ut over de forhold som er utredet i saken, kan det foreslås oversendt til administrasjonen for en konsekvensutredning før det tas opp til votering.

Møtelederen kan tillate korte replikker i tilknytning til talernes innlegg. Det tillates svarinnlegg fra den som replikkene er rettet til.

Fellesrådet kan vedta begrensninger i taletid med alminnelig flertall.

§ 4 Votering

Er saken delt opp, eller det skal stemmes over flere forslag, fremsetter møtelederen forslag om rekkefølgen i stemmegivning.

Er forslaget delt i flere ledd, kan det stemmes foreløpig over hvert enkelt ledd, og til slutt over hele forslaget.

Avstemning foregår på én av følgende måter:

- a. Ved stilltiende godkjenning, dvs. når ingen av medlemmene motsetter seg forslaget.*
- b. Ved stemmetegn (håndsopprekking med navneskiltene) for eller imot et forslag.*
- c. Ved stemmesedler.*

Ved b og c oppnevner møtelederen tellekorps som teller opp stemmene.

Vedtak gjøres med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov eller reglement. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg, er møtelederens stemme avgjørende.

§ 5 Protokoll

Møtet velger to protokollunderskrivere for hvert møte. Protokollen skal gjennomleses av rådets leder, nestleder og kirkevergen før protokollunderskriverne signerer.

I protokollen føres tid og sted for møtet, møtende medlemmer og møtende varamedlemmer. Fratrer eller tiltrer ett eller flere medlemmer under forhandlingene, protokolleres dette slik at det fremgår hvem som har deltatt i behandlingen av hver enkelt sak.

Under hver sak protokolleres forslagene – med endringsforslag – som er blitt fremsatt, med avstemningsresultat. Det protokolleres hvem som har tatt ordet til den enkelte sak.

Fellesrådet kan avslå ny behandling av forslag som tidligere er behandlet, dersom det ikke foreligger vesentlige nye opplysninger i saken

6. Forslag til endringer og forbedringer på andre områder utvalget finner hensiktsmessig med tanke på en bedring av KfiOs virkemåte

Kirkelig fellesråd i Oslo har i dag gode rutiner og prosesser for ivaretagelse av kirkebygg og økonomiske og administrative oppgaver på vegne av soknene. I rådets arbeid har

tradisjonen vært å vektlegge ansvar og rolle som felles forvaltningsorgan for kommunale tilskudd til menigheter og kirkelig virksomhet, samt til investering i og drift av kirkebygg i Oslo. Rådet har i liten grad forholdt seg til rollen som strategisk organ for Den norske kirke i Oslo.

I dette ligger et potensiale for at rådet i større grad kan tilrettelegge for samarbeid og informasjonsutveksling mellom menigheter innen prostier og/eller bydeler, samt i den nødvendige kontakt og samarbeid mellom menigheter og bydeler. Videre har fellesrådet et tilretteleggende ansvar og koordinerende rolle gjennom det nødvendige samvirke og samråd med Oslo bispedømmeråd, for best mulig understøtting og bidrag til samlet ressursforvaltning og utvikling av Den norske kirkes menigheter i Oslo. Styrket samarbeid og bedre felles ressursforvaltning internt i Den norske kirke vil kunne bidra positivt i lokale arbeidsmiljø og styrke nødvendig faglig oppfølging og utvikling av medarbeidere og fagmiljø i en tid hvor kirken må være forberedt på å møte økonomiske innstramminger i stat og kommune, med påfølgende krav til innsparinger og kutt i begge linjer i Den norske kirke i Oslo.

Eksempler på saker utvalget ser for seg som aktuelle for en mer involverende debatt og arbeidsform i fellesrådet:

- Konsekvenser for kirken av endringer i bydelsstruktur i Oslo
- Hva trenger Dnk i Oslo av samledelse mellom KfiO og OBDR?
- Pensjonsordning for menigheter, KfiO og Dnk
- Konsekvenser av endringer i finansiering av Dnk og andre tros- og livssynssamfunn:
 - o KfiOs prinsipper for ressursfordeling og -prioritering ved mulig reduserte statlige overføringer til fagstillinger i menighet (diakoni, kirkelig undervisning)

6.1. Utvikling av fellesrådets arbeidsform

Oslo kommune rommer 39 menigheter fordelt i fem ulike store prostier. Menighetene har ulik geografisk utstrekning, folke- og medlemstall, demografi, ressurser, historie og lokal kultur. Noen menigheter har tidligere bestått av to eller tre selvstendige menighetsråd, mens det andre steder er to menighetsråd som deler felles stab og administrative ressurser. Som organ med oppdrag å forvalte felles ressurser til beste for alle sokn i hovedstaden, er det behov for at fellesrådet finner en arbeidsform som bedre tilrettelegger for at menighetene best mulig kan samarbeide seg imellom og med bydelene om felles utfordringer i menighetenes nærmiljø og på tvers av menighets- og bydelsgrenser.

Overfor politiske ledelse og forvaltning er det viktig at Kirkelig fellesråd i Oslo representerer menighetene samlet og at menighetenes representanter i rådet i fellesskap utarbeider de nødvendige kriterier og prioriteringer for budsjettering og forvaltning av tildelte midler fra Oslo kommune.

Men i det løpende arbeidet gjennom året, er det behov for at fellesrådet tar overordnet ansvar på noen områder, samtidig som det legges til rette for at menighetenes representanter kan møtes og samarbeide om felles utfordringer innen bydeler og/eller prostier. Slikt samarbeid skjer for eksempel i Nordre Aker prosti, hvor fem menigheter

samarbeider om felles konfirmant-, Ten Sing- og lederutviklingsarbeid. I Domprostiet finnes ulike områdesamarbeid. I sentrum samarbeider Domkirken og St.Hanshaugen sokn om kirkelig undervisning og konfirmantarbeid. I Gamle Oslo samarbeider menighetene i Vålerenga, Kampen og Grønland om trosopplæring for barn og unge.

Våren 2025 møttes menighetsrådene innen de to bydelene i Nordre Aker prosti; Torshov og Lilleborg og Sagene og Iladalen i Sagene bydel og de tre menighetsrådene fra Hasle, Sinsen og Paulus og Sofienberg i Grünerløkka bydel. Formålet med møtene var både å bli bedre kjent med hverandres arbeid og utfordringer, samt å starte en dialog om hvordan menighetene kan samarbeide og utfylle hverandre som Den norske kirkes virke i den enkelte bydel. Dette også som forberedelse til møter mellom representanter for menighetene og administrasjon i den enkelte bydel.

I Søndre Aker prosti samarbeider stabene i de ulike menighetene innen den enkelte bydel om løpende kontakt samt forberedelse og oppfølging av regelmessige møter mellom menighetene og den enkelte bydelsadministrasjon. I kontaktmøtene med bydelen deles informasjon og drøftes samarbeid om hvordan bydel og menigheter best kan møte felles utfordringer i bydelen, enten det gjelder et økende antall hjemmeboende eldre med demens, skolebarns behov for trygge ettermiddagstilbud eller tenåringers sosiale miljøutfordringer.

I dette viktige kontakt- og koordineringsarbeidet kan fellesrådet spille en mer aktiv og tilretteleggende rolle. Utvalget ser innledning til paragraf 17 i kirkeordningen om kirkelig fellesråds oppgaver som særlig viktig for rådsmedlemmenes engasjement og involvering i fellesrådets tilretteleggende og koordinerende virksomhet:

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Gjennom noen endringer i arbeidsform og bruk av felles møtetid kan fellesrådets medlemmer fra den enkelte menighet utøve en mer aktiv rolle og bidra til bedre informasjonsutveksling og koordinering innen egen bydel og prosti.

Ett mulig tiltak er å sette av 30 – 45 minutter av hvert møte i fellesrådet til at menighetsrepresentantene innen det enkelte prosti møtes og utveksler informasjon og erfaringer på relevante områder eller knyttet til aktuelle utfordringer i bydel eller prosti. Slike delmøter kan forberedes gjennom løpende kontakt mellom prostiets representant i fellesrådets arbeidsutvalg og kirkevergens administrasjon.

Alternative arbeidsformer kan tas i bruk uten å forvente økt møtebelastning for fellesrådets medlemmer og/eller mer omstendelige prosesser i fellesrådet. Mulige alternative arbeidsformer kan være:

- Dele fellesrådet i mindre grupper – eks prostivis – i innledende diskusjoner for å få opp et bredest mulig spekter av synspunkter/problemstillinger, som tas videre enten av administrasjonen eller en arbeidsgruppe bestående av:
 - o Bare FR-medlemmer som velger sin «saksordfører»/sekretær
 - o FR-medlemmer + sekretær fra adm

- Innledende seminardel for samlet FR om komplekse saksforhold; pensjon, konsekvenser av endringer i bydelsstruktur eller konsekvenser av endret statlig finansiering.
- Deretter diskusjoner i FR som er delt opp i mindre grupper – eks prostivis – for innspill til hvordan saker tas videre av administrasjon og/eller arbeidsgrupper

I de enkelte prostiene er det etablert godt samarbeid mellom prost og KfiOs områdeleder, som sammen også spiller en koordinerende rolle for stabenes kontakt og oppfølging av samarbeid innen den enkelte bydel. Ved prioritering av prostivis kontakt og informasjonsutveksling som en del av fellesrådets møter, styrkes også menighetsrådenes representanter i gjensidig samarbeid om felles muligheter og utfordringer.

Videre kan prostivise del-møter også være arena for forberedende gruppe-diskusjoner i fellesrådets behandling av høringsuttalelser eller andre strategiske spørsmål innen Den norske kirke eller overfor Oslo kommune.

Sentrale områder hvor fellesrådet kan bidra til bedre tilrettelegging, koordinering og synliggjøring av arbeidet i Oslos menigheter:

- Kirkebygg som gir trygge rom ikke bare for kirkelige handlinger, men også for diakoni, trosopplæring, musikk- og kulturliv i menigheter og bydeler.
- Bidra til nødvendig samarbeid om diakonale ressurser mellom menigheter og synliggjøre menighetenes diakoni overfor bydeler og kommune.
- Sikre erfaringsutveksling og samarbeid om kompetanse og ulike typer tilbud innen trosopplæring mellom menigheter overfor ulike målgrupper i Oslo.
- Synliggjøre kirkemusikkens rolle og plass i Oslos kulturliv. Den årlige orgelfestivalen er et godt eksempel på at fellesrådet har tatt et overordnet ansvar for felles kirkemusikalsk utvikling og tilbud til befolkningen.
- Bidra til erfaringsutveksling og felles tiltak som kan styrke frivillig engasjement i kirken i Oslo.

Som beskrevet under kapittel 3 kan det i Oslo være mer hensiktsmessig at fellesrådet tar initiativ til årlige prostivise samlinger, snarere enn å invitere alle 39 menighetsråd i de fem prostiene til ett stort møte. Fellesrådet kan invitere til møter for hele eller deler av menighetsråd innen det enkelte prosti, eller der det er mer relevant for å diskutere lokale utfordringer; mellom menighetsråd og representanter for den enkelte bydel. I slike møter bør menighetsrådets representant i fellesrådet delta. Slik kan fellesrådet bidra til styrket kontakt og samarbeid mellom menighetene på prostinivå, eller innenfor bydeler. I sammenheng med utbygging og utvikling av nye bydelsområder i Oslo, som Hovinbyen, vil det videre kunne være relevant å ta initiativ til møter mellom menighetene på tvers av bydels- eller prostigrenser.

6.2. Fellesrådets strategiske rolle i byutvikling

Kirkelig fellesråd har både strategiske og kontrollerende oppgaver. For Kirkelig fellesråd i Oslo betyr dette å bidra til å utforme en kirkepolitikk for byen i samarbeid med bispedømmet.

Byrådet i Oslo har i en høring høsten 2024 fått bred støtte til å utrede hvordan bydelssektoren bør organiseres annerledes enn i dag. Arbeidet kan føre til de største endringene i Oslo kommune siden bydelsreformen i 2004, der byen gikk fra en inndeling i 25 til 15 bydeler. Utvikling av gode boligområder og nærmiljøer er blant områdene som skal vektlegges ved utvikling av ny struktur og organisering av byens tjenestetilbud. Dette reformarbeidet og mulige konsekvenser for Den norske kirkes organisering og menighetenes virkeområder, tilsier at dette er et arbeid hvor fellesrådet bør legge til rette for informasjon og dialogmøter, på kommunalt-, bydels- eller prostinivå. Slike kan fellesrådet bidra til bedre inkludering av kunnskap om menighetenes arbeid i det kommunale utredningsarbeidet og bedre ivareta soknenes interesser overfor kommunen

6.3. Visjon og overordnet strategisk dokument

Utvalget er kjent med at enkelte av de andre større fellesråd har utviklet en visjon for fellesrådets arbeid.

Ett eksempel er Bergen kirkelige fellesråds arbeid med et strategisk to-årlig verdi- og mål-dokument. Med 27 medlemmer i fellesrådet organiseres behandling og diskusjon i grupper i septembermøtet med forslag fra gruppene til videre bearbeiding og behandling gjennom høsten, før endelig vedtak av samlet dokument i desembermøtet.

Verdi- og måldokumentet består av en strategidel og en handlingsdel. Dokumentet har en to-årshorisont og rulleres hvert år. Strategidelen lister opp noen langsiktige og overordnede mål, og peker på noen strategiske fokusområder som bør ha særlig oppmerksomhet og innsats de kommende 1-2 årene. Dette kan være diakoni, frivillighet, synlighet eller endringskompetanse.

Handlingsdelen utarbeides av kirkevergens administrasjon og inneholder konkrete tiltak og handlinger for kommende år. Dette legges frem i desembermøtet.

Mulige hovedpunkter i et slikt strategisk verdi-dokument:

1. Være synlig og tilgjengelig i by- og lokalsamfunn
2. Ha gode relasjoner internt og eksternt
3. Være mer for flere gjennom aktivt menighetsarbeid
4. Være oppdatert og effektiv
5. Ta klimautfordringene på alvor og jobbe aktivt med FNs bærekraftsmål

Tentativt vil utvalget formulere følgende visjon for kirkelig fellesråd i Oslo:

Gjennom overordnede mål og felles prioriteringer i ressursforvaltning skal fellesrådet legge til rette for at menighetene kan:

- Invitere til verdige seremonier i livets viktigste faser
- Gi omsorg til mennesker i ulike livssituasjoner
- Tilby fellesskap og tilhørighet for mennesker som søker kirkene
- Åpent rekruttere og være gode tilretteleggere for frivillighet
- Holde flere kirker mer åpne

- Videreutvikle dialog og samarbeid med lokalmiljøaktører og bydelene i Oslo

Utvalget foreslår at KfiO utvikler et overordnet strategisk dokument som oppsummerer målene for virksomheten i fellesrådet og rådets sentrale oppgaver. Et slikt arbeid ligger imidlertid utenfor det mandat utvalget fikk fra fellesrådet i juni 2024.